Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 40116/19-042-1693/20
Podgorica, 18. 11. 2019. godine

IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA DEMOKRATSKOG SAVEZA ALBANACA ZA 2018. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, novembar 2019. godine

SADRŽAJ:

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
KONAČNI IZVJEŠTAJ 4
II OPŠTI PODACI 6
2.1. PRAVNI OSNOV 6
2.3. FINANSIRANJE PARTIJE 6
2.4. VRSTA REVIZIJE 7
2.5. PREDMET REVIZIJE 7
2.6. CILJ REVIZIJE 7
2.6.1. KRITERIJUMI ZA REVIZIJU PRAVILNOSTI 7
2.7. METODE REVIZIJE 8
2.8. PLANIRANI SEGMENTI REVIZIJE 8
3.2. AKTIVNOSTI PARTISKIH ORGANA U 2018. GODINI 9
3.3. FINANSIJSKI PLAN I PROGRAM RADA 9
3.4. POSLOVNE KNJIGE 10
3.5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 10
3.5.1. BILANS STANJA 10
3.5.1.1. EVIDENTIRANJE I POPIS IMOVINE 11
3.5.1.2. POTRAŽIVANJA 11
3.5.1.3. NOVČANA SREDSTVA NA ŽIRO RAČUNIMA 11
3.5.1.4. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE 12
3.5.1.5. OBAVEZE 12
3.5.2. BILANS USPJEHA 12
3.5.2.1. PRIHODI 12
3.5.2.2. TROŠKOVI 13

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije br. 40116/19-042-1693/2 od 12.09.2019. godine izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Demokratskog saveza Albanaca za 2018. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Demokratskog saveza Albanaca za 2018. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (od 13.11.2019. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-304/19 od 06.11.2019. godine), nadležni Kolegijum DRI u sastavu: senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator Radule Žurić - član Kolegijuma na sjednici održanoj 18.11.2019. godine, razmotrio je i usvojio:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratskog saveza Albanaca za 2018. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Demokratskog saveza Albanaca za 2018. godinu u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje** na Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj sa skretanjem pažnje na sljedeće:

- **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira u Glavnoj knjizi i da iste iskaže u Godišnjem finansijskom izvještaju.**

- **Subjekt revizije treba da vrši usaglašavanje obaveza sa svim dobavljačima na kraju finansijske godine u cilju preciznog iskazivanja istih.**

Revizijom pravilnosti poslovanja Demokratskog saveza Albanaca je utvrđeno da nijesu sve finansijske i druge radnje usklađene sa zakonskim i drugim propisima koji su indetifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedoslednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o računovodstvu, pa shodno tome nadležni kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na reviziju pravilnosti poslovanja**.**

Pregled utvrđenih nepravilnosti, nedostataka i datih preporuka:

1. Partija nije shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Program rada za 2018. godinu, kojim je potrebno definisati godišnje aktivnosti koje planira realizovati.

   - **Subjekt revizije je dužan da donese Program rada do kraja tekuće za narednu godinu shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

2. Partija je u 2018. godini sa žiro računa za redovno poslovanje isplatila troškove izborne kampanje u iznosu od 740,20€, što nije u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je propisano da se sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju na izborni račun i da sva plaćanja troškova izborne kampanje politički subjekat vrši sa tog računa.

- **Subjekt revizije shodno članu 18 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je dužan da troškove izborne kampanje plaća sa računa koji je otvoren za te namjene.**

3. Partija nije obračunavala i plaćala poreske obaveze na isplaćene naknade fizičkom licu za zakup poslovnog prostora, kako je to utvrđeno članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i nije nadležnom poreskom organu dostavljala Izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima (IOPPD obrazac), kako je to utvrđeno važećim Pravilnikom.

   - **Subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora treba da vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46), kao i da podnosi IOPPD obrasce, nadležnom poreskom organu shodno važećem Pravilniku.**

4. Partija nije internim aktom utvrdila ko u Partiji ostvaruje pravo korišćenja goriva, usluga mobilne telefonije i reprezentacije na teret sredstava Partije, kao ni limit za navedene troškove.

   - **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko u Partiji ostvaruje pravo korišćenja goriva, usluga mobilne telefonije i reprezentacije, kao i limit za navedene troškove.**

5. Partija u poslovnim knjigama ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava i nije prezentirala dokaz da je vršila usaglašavanje istih.

   - **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji.**

6. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju Partije utvrđeno je da veći broj primljenih faktura i ostalih akata nije zaveden u djelovodni protokol (ne sadrže arhivski broj, kao ni datum zavođenja dokumenta).

   - **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti ulaznih i izlaznih akata internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja arhiviranih predmeta.**

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG" br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, DRI br. 06-369/18 od 12.12.2018. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije 40116/19-042-1693/2 od 12.09.2019. godine.

Revizija Godišnjeg konsolidoavnog finansijskog izvještaja Demokratskog saveza Albanaca za 2018. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2.2. Osnovni podaci o partiji

Demokratski savez Albanaca, upisan je u registar političkih partija Rješenjem Ministarstva javne uprave br. 02-005/17-UPI-818/2 od 20.09.2017. godine. Sjedište Demokratskog saveza Albanaca je u Tuzima. Partiju zastupa Nikolla Camaj. Organi Demokratskog saveza Albanaca su: Skupština, Predsjedništvo, Predsjednik i Politički kabinet.Skupština je najviši organ Demokratskog saveza Albanaca i čine je članovi-delegati koje biraju Skupštine Opštinskih odbora, sa mandatom od četiri godine, a u posebnim slučajevima i Predsjedništva OO.

Predsjedništvo u skladu sa programom, Statutom i odlukama Skupštine upravlja radom Demokratskog saveza Albanaca u periodu između dvije skupštine.

Predsjednik predstavlja i zastupa Partiju u zemlji i inostranstvu i djeluje u njeno ime, upravlja strankom, predsjedava sjednicama i obezbjeđuje izvršavanje njenih odluka; odgovoran je za izvršenje finansijkog plana.

2.3. Finansiranje partije

Demokratski savez Albanaca se finansira:

- iz Budžeta Crne Gore;
- iz budžeta jedinica lokalne samouprave;
- članarine;

- poklona, donacija;
- drugih izvora, u skladu sa Zakonom.

2.3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2018. godini opredijeljena budžetska sredstva iz budžeta lokalne samouprave u ukupnom iznosu od 12.834,63€. Od navedenih sredstava, iznos od 11.281,38€ odnosi se na prihode za redovan rad Partije, dok se iznos od 1.553,25€, odnosi na prihode ostvarene za finansiranje izborne kampanje.

2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Demokratskog saveza Albanaca za 2018. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja subjekta revizije sa zakonskom i drugom regulativom.

2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2018. godinu i revizija pravilnosti poslovanja Demokratskog saveza Albanaca.

2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.6.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 92/17);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2018. godinu („Sl.list Crne Gore", br.90/17, 17/18 i 55/18);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14, 04/18);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07...62/13, 08/15, 22/17);

- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14 i 83/16);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2018. godinu;
- Program rada Partije za 2018. godinu.

2.7. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je indentifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istitnitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od od 200,22€ (2% na ukupne rashode Partije, koji iznose 10.011,00€).

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom subjekta revizije, na osnovu sprovedenih testova ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima.

2.8. Planirani segmenti revizije

Predmetnom revizijom su revidirani sljedeći planirani segmenti revizije: unutrašnje finansijske kontrole, aktivnosti partiskih organa u dijelu finansijskog poslovanja u 2018. godini, finansijski izvještaji, prihodi, rashodi i pozicije Bilansa stanja (stalna imovina, gotovina u blagajni i na žiro računima potraživanja i obaveze), Finansijski plan i Program rada za 2018. godinu, kao i zapošljavanje u 2018. godini.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Sistem unutrašnjih kontrola Demokratskog saveza Albanaca, utvrđen je Statutom Partije. Članom 48 Statuta, Partija je definisala da je za upravljanje finansijskim sredstvima odgovoran Predsjednik Partije, u svojstvu Nalogodavca, koji određuje i osobu koja vrši upravljanje, odnosno korišćenje finansijskih sredstava.

Korišćenje finansijskih sredstava ostvaruje se na osnovu godišnjeg plana prihoda i rashoda koji se predlaže od strane rukovodstva Partije, a koji usvaja Politički kabinet Partije.

3.2. Aktivnosti partiskih organa u 2018. godini

Partijski organi su shodno svojim nadležnostima donijeli sljedeća akta u 2018. godini: Statut, Odluku o određivanju odgovornog lica za namjensko trošenje sredstava za 2018. godinu, br.03 od 05.01.2018.g., Odluku o blagajničkom maksimumu, br.04 od 05.01.2018.g., Odluku da Partiji nije neophodan Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta za 2018. godinu, br.05 od 05.01.2018.g., Odluku o godišnjem popisu pokretne i nepokretne imovine, br.38 od 31.12.2018. godine, Rješenje o sprovođenju popisa i imenovanju Komisije za popis, Plan rada Komisije za popis, Odluku o usvajanju godišnjeg popisa, Odluku o isplati sredstava po osnovu sponzorstva za 2018. godinu, br.6 od 05.01.2018.g., kao i druga interna akta.

3.3. Finansijski plan i program rada

Partija je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2018. godinu, broj 08 od 05.01.2018. godine.

Shodno finansijskom planu ukupni prihodi Partije planirani su u iznosu od 12.834,63€, dok su rashodi Partije planirani u iznosu od 11.400,00€.

Prihodi Partije planirani su iz sledećih izvora: iz budžeta CG u iznosu od 1.557,75€ i iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 11.276,88€.

Rashodi Partije planirani su za: zakup poslovnih prostora u iznosu od 2.200,00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 500,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 3.300,00€, troškove knjigovodstva u iznosu od 550,00€, troškove PTT usluga u iznosu od 1.000,00€, troškove sponzorstva - donacija u iznosu od 1.000,00€, troškove prevoza u iznosu od 140,00€, troškove kancelarijskog i pomoćnog materijala u iznosu od 2.100,00€, troškove platnog prometa i kazni u iznosu od 110,00€, troškove goriva u iznosu od 450,00€ i troškove ostalog materijala u iznosu od 50,00€.

Revizijom je utvrđeno da Partija nije shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Program rada za 2018. godinu kojim je potrebno definisati godišnje aktivnosti koje planira realizovati.

- **Subjekt revizije je dužan da donese Program rada do kraja tekuće za narednu godinu shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3.4. Poslovne knjige

Shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Partija je dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva.

U postupku revizije utvrđeno je da Partija od poslovnih knjiga obezbjeđuje Glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja, kao i da se računovodstveno evidentiranje obaveza i troškova vrši se na obračunskoj, a prihoda u momentu uplate istih, tj. na gotovinskoj osnovi.

3.5. Finansijski izvještaji

Shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Partija je dužna da Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu, a shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima Partija je dužna da isti dostavi na sledećim obrascima:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Partija je Državnoj revizorskoj instituciji dostavila Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj u zakonskom roku, koji nije dostavljen na propisanim obrascima, ali je isti dostavila naknadno u toku vršenja revizije, na propisanim obrascima.

Revizijom je utvrđeno da su finansijski izvještaji potpisani od strane odgovornog lica i lica odgovornog za sastavljanje istih.

3.5.1. Bilans stanja

U Bilansu stanja iskazana je vrijednost imovine (aktiva) i vrijednost izvora sredstava (pasiva) u iznosu od po 1.175,00€.

U Aktivi Bilansa stanja iskazana je vrijednost stalne imovine u iznosu od 272,00€ i vrijednost obrtne imovine u iznosu od 903,00€, koju čine gotovina i gotovinski ekvivalenti.

U Pasivi Bilansa stanja iskazan je gubitak u iznosu od 435,00€ i neizmirene obaveze u iznosu od 1.610,00€.

3.5.1.1. Evidentiranje i popis imovine

Shodno podacima prezentiranim u Glavnoj knjizi, revizijom je utvrđeno da Partija vrši evidentiranje imovine i obaveza.

Odlukom predsjednika Partije, br.38 od 31.12.2018. godine, odlučeno je da se izvrši godišnji popis pokretne i nepokretne imovine Demokratskog saveza Albanaca sa stanjem na dan 31.12.2018. godine. Komisija za popis, imenovna Rješenjem od 31.12.2018. godine, izvršila je popis imovine sa stanjem na dan 31.12.2018. godine i sačinila Izvještaj o popisu imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2018. godine.

Shodno podacima prezentiranim u Izvještaju o popisu i Glavnoj knjizi, utvrđeno je da stalnu imovinu čini kompjuterska oprema, čija nabavna vrijednost na dan 31.12.2018. godine, iznosi 272,27€, otpisana 43,56€ i sadašna vrijednost 228,71€.

U izvještaju o popisu, prezentirani su i podaci o depozitima na žiro računima kod poslovnih banaka, gotovine u blagajni i obavezama sa stanjem na dan 31.12.2018. godine.

Odlukom od 31.12.2018. godine, Partija je usvojila godišnji popis imovine i obaveza.

3.5.1.2. Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da Partija u poslovnim knjigama nema evidentiranih potraživanja i da ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava. U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi da je vršeno usaglašavanje potraživanja sa lokalnim samoupravama.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji.**

3.5.1.3. Novčana sredstva na žiro računima

Revizijom je utvrđeno da je Partija u revidiranom periodu imala otvoren žiro račun za redovno poslovanje i žiro račun za potrebe izborne kampanje (lokalni izbori održani u Tuzima, 2017. godine).

Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da na žiro računu za redovno poslovanje Partije na dan 01.01.2018. godine, nije bilo depozita, dok su depoziti na žiro računu za izbornu kampanju Partije iznosili 4,27€. Stanje depozita na žiro računu za redovno poslovanje Partije na dan 31.12.2018. godine, iznosilo je 902,75€, a na žiro računu za izbornu kampanju Partije nije bilo depozita.

Revizijom je utvrđeno da stanje depozita evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju depozita iskazanom u izvještaju o kretanju sredstava na žiro računu poslovnih banka (bančini izvodi) na pomenute datume.

3.5.1.4. Blagajničko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da Partija obezbjeđuje blagajničko poslovanje u okviru jedne blagajne. Uvidom u Glavnu knjigu i blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je tokom 2018. godine za potrebe blagajne, sa žiro računa podignuta gotovina u ukupnom iznosu od 550,00€, kao i da su isplaćeni troškovi u ukupnom iznosu od 550,00€, tako da gotovine u blagajni na početku i na kraju finansijske godine nije bilo.

U postupku revizije na osnovu prezentirane dokumentacije i evidencija blagajničkog poslovanja utvrđeno je da su iz Glavne blagajne isplaćeni ukupni troškovi u iznosu od 550,00€ i to za: troškove goriva - iznos od 450,00€ i troškove reprezentacije - iznos od 100,00€.

Gotovinske isplate po osnovu troškova goriva i reprezentacije, pravdane su na osnovu adekvatne dokumentacije (fakturama dobavljača i fiskalnim računima).

Uvidom u blagajničko poslovanje utvrđeno je da je Partija ispoštovala blagajnički maksimum, koji shodno Zakonu o sprečavanju nelegalnog poslovanja iznosi 2.000,00€. Ista je, Odlukom o blagajničkom maksimumu, br.04 od 05.01.2018.g., definisala iznos od 1.000,00€.

3.5.1.5. Obaveze

Partija je u poslovnim knjigama i Bilansu stanja iskazala obaveze na dan 31.12.2018. godine u ukupnom iznosu od 1.610,34€ i iste se odnose na obaveze prema dobavljačima.

Obaveze prema dobavljačima odnose se uglavnom na obaveze po osnovu neplaćenih računa za troškove goriva u iznosu od 1.260,43€ i troškove reprezentacije u iznosu od 349,91€.

Revizijom je utvrđeno da Partija nije izvršila usaglašavanje obaveza sa svim dobavljačima (komfirmacije ili zapisnici) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, dok je za određeni broj dobavljača pribavila dokaz u toku vršenja revizije.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši usaglašavanje obaveza sa svim dobavljačima na kraju finansijske godine u cilju preciznog iskazivanja istih.**

3.5.2. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 12.835,00€, rashodi u iznosu od 10.007,00€ i finansijski rezultat (gubitak u iznosu od 2.828,00€).

3.5.2.1. Prihodi

Revizijom je utvrđeno da je Partija u Glavnoj knjizi iskazala prihode u iznosu od 12.834,63€ i isti se odnose na prihode iz budžeta Glavnog grada po osnovu osvojenih mandata u Skupštini opštine Tuzi, na lokalnim izborima u Tuzima 2017. godine.

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2018. godini po strukturi

Redni broj	Vrsta prihoda	Redovan rad	Izborne kampanje	Ukupno 2018	% učešća
1	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	11.281,38	1.553,25	12.834,63	100,00
	UKUPNO:	11.281,38	1.553,25	12.834,63	100,00

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da je Partija u 2018.godini, ostvarila samo prihode iz budžeta jedinica lokalne samouprave (Glavni grad Podgorica).

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave iskazani su u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 12.834,63€. Od navedenih prihoda, iznos od 11.281,38€ odnosi se na prihode za redovan rad Partije, dok se iznos od 1.553,25€, odnosi na prihode ostvarene za finansiranje izborne kampanje.

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave za redovan rad Partije u iznosu od 11.281,38€ odnose se na uplate Glavnog grada Podgorica, po osnovu osvojena tri mandata u Skupštini opštine Tuzi, na lokalnim izborima u Tuzima.

Prihodi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 1.553,25€, ostvareni su po osnovu 80% pripadajućih budžetskih sredstava za finansiranje izborne kampanje, koja se raspodjeljuju političkim subjektima srazmjerno broju osvojenih mandata.

Revizijom je, uvidom u poslovne knjige i bančine izvode utvrđeno da Partija u 2018. godini nije ostvarila prihode po osnovu članarina, jer je definisala Odlukom da članovi Partije nijesu u obavezi da plaćaju članarinu za 2018. godinu.

3.5.2.2. Troškovi

Partija je u poslovnim knjigama u 2018.-oj godini iskazala ukupne troškove u iznosu od 10.005,63€, a isti se odnose na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 2.045,93€, troškove goriva i energije u iznosu od 450,00€, troškove PTT usluga i usluga prevoza u iznosu od 909,16€, troškove zakupnine u iznosu od 1.900,00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 496,10€, troškove reprezentacije u iznosu od 3.263,07€, troškove sponzorstva-donacija u iznosu od 830,00€ i troškove platnog prometa i ostale troškove u iznosu od 111,37€.
Revizijom je utvrđeno da se ukupno iskazani troškovi odnose na troškove redovnog poslovanja Partije, što je potvrđeno i Izjavom Predsjednika Partije od 03.10.2019. godine.

Tabelarni pregled ostvarenih troškova u 2018. godini po vrsti

Redni broj	Naziv konta	Opis troška	Troškovi za 2018.godinu	% učešća
1	511 i 512	Troškovi ostalog materijala	2.045,93	20,44%
2	513	Troškovi goriva i energije	450,00	4,50%
3	531	Troškovi PTT usluga	909,16	9,08%
4	533	Troškovi zakupnina	1.900,00	18,98%
5	535	Troškovi reklame i propagande	496,10	4,96%
6	551	Troškovi reprezentacije	3.263,07	32,60%
8	553, 559 i 579	ostali troškovi	946,38	9,45%
UKUPNO			**10.010,64**	**100,00%**

U ukupno iskazanim troškovima najveće učešće imaju troškovi reprezentacije sa 32,60%, troškovi materijala sa 20,44%, troškovi zakupnina sa 18,98%, ostali troškovi sa 9,45%,troškovi PTT usluga sa 9,08% i sl.

Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala (konto 511,512)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.045,93€ odnose se na troškove kancelarijskog i ostalog potrošnog materijala u iznosu od 1.851,23€, troškove izrade pečata u iznosu od 84,70€ i troškove izdavanja digitalnog certifikata u iznosu od 110,00€. Ukupni troškovi odnose se na troškove redovnog poslovanja i dokumentovani su adekvatnom dokumentacijom (fakturama dobavljača i fiskalnim računima).

Troškovi energije i goriva (konto 513)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 450,00€ odnose se na troškove goriva tokom redovnog poslovanja Partije. Ukupni troškovi goriva plaćeni su gotovinski iz blagajne i pravdani su na osnovu adekvatne dokumentacije (fakturama dobavljača i fiskalnim računima).

Partija nije donijela interni akt kojim je utvrdila pravo korišćenja goriva, kao i limite na teret sredstava Partije.

Revizijom bančinih izvoda Partije, utvrđeno je da je Partija u 2018. godini sa žiro računa za redovno poslovanje isplatila dio duga za troškove goriva u iznosu od 740,20€, koji se odnose na izbornu kampanju iz 2017. godine, što nije u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je propisano da se sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju na izborni račun i da sva plaćanja troškova izborne kampanje politički subjekat vrši sa tog računa.

- **Subjekt revizije shodno članu 18 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je dužan da troškove izborne kampanje plaća sa računa koji je otvoren za te namjene.**

Troškovi PTT usluga i usluga prevoza (konto 531)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 909,16€ odnose se uglavnom na troškove usluga mobilne telefonije, po računima za usluge mobilne telefonije na ime Predsjednika Partije i na ime Demokratskog saveza Albanaca. Plaćanje navedenih troškova pravdano je na osnovu adekvatne dokumentacije.

Partija nije donijela interni akt kojim je utvrdila pravo korišćenja usluga mobilne telefonije, kao i limite na teret sredstava Partije.

Troškovi zakupnina (konto 533)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.900,00€ odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u Tuzima, shodno zaključenom Ugovoru o zakupu poslovnog prostora.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi zakupa poslovnog prostora (dvije kancelarije) evidentirani u poslovnim knjigama shodno zaključenom Ugovoru o zakupu sa fizičkim licem, sa mjesečnom zakupninom u iznosu od 200,00€. Uvidom u navedeni Ugovor, utvrđeno je da je isti ovjeren od strane nadležnog organa.

Revizijom je utvrđeno da Partija nije obračunavala i plaćala poreske obaveze na isplaćene naknade fizičkom licu za zakup poslovnog prostora i nije nadležnom poreskom organu dostavljala Izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima (IOPPD obrazac).

- **Subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora treba da vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46), kao i da podnosi IOPPD obrasce, nadležnom poreskom organu shodno važećem Pravilniku.**

Troškovi reklame i propagande (konto 535)

Troškovi reklame i propagande iskazani su u poslovnim knjigama Partije u ukupnom iznosu od 496,10€. Revizijom je utvrđeno da se navedeni troškovi odnose na troškove zakupa reklamne površine (bilbord), shodno zaključenom Ugovoru o zakupu broj 222/18 od 30.04.2018. godine, a dokumentovani su i fakturom.

Troškovi reprezentacije (konto 551)

Troškovi reprezentacije iskazani su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 3.263,07€.

Revizijom je utvrđeno da se troškovi reprezentacije odnose na ugostiteljske usluge u iznosu od 2.483,90€ i kupovinu robe za reprezentaciju u maloprodaji u iznosu od 779,17€. Plaćanje navedenih troškova pravdano je na osnovu adekvatne dokumentacije.

Partija nije donijela interni akt kojim je utvrdila pravo o korišćenju reprezentacije, kao i limite na teret sredstava Partije.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko u Partiji ostvaruje pravo korišćenja goriva, usluga mobilne telefonije i reprezentacije, kao i limit za navedene troškove.**

Troškovi sponzorstva - donacija (konto 559)

Troškovi sponzorstva - donacija iskazani su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 830,00€.

Revizijom je utvrđeno da su isplate po osnovu troškova sponzorstva vršene shodno podnešenim zahtjevima za sponzorstvo od strane fizičkih lica, sportskih udruženja i drugih afirmisanih zajednica koje sudjeluju u razvoju na teritoriji Opštine Tuzi.

Isplate su vršene shodno Odluci Partije broj 6 od 05.01.2018. godine o isplati sredstava po osnovu sponzorstva u ukupnom iznosu do 1.200,00€, na godišnjem nivou. Pojedinačne isplate tokom 2018. godine, vršene su u iznosu od 20,00€ do 200,00€, na osnovu naznake iznosa i potpisa Predsjednika Partije na aktu podnosioca Zahtjeva za isplatu sredstava.

Revizijom bančinih izvoda Partije, utvrđeno je da je Partija na ime troškova sponzorstva isplatila iznos od 1.130,00€, što je više za iznos od 300,00€, u odnosu na troškove iskazane u poslovnim knjigama.

- **Subjekt revizije je dužan da sve troškove evidentira u Glavnoj knjizi i da iste iskaže u Godišnjem finansijskom izvještaju shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

Troškovi platnog prometa i ostali troškovi (konto 553, 579)

Troškovi platnog prometa i ostali troškovi iskazani su u poslovnim knjigama Partije u ukupnom iznosu od 111,37€. Dio navedenih troškova u iznosu od 56,37€ odnosi na troškove bančinih provizija i drugih bankarskih usluga, dok se iznos od 55,00€ odnosi na kazne za privredne prestupe i prekršaje.

Osim navedenim troškova, revizijom bančinih izvoda Partije, utvrđeno je da je Partija izvršila isplate na ime troškova knjigovodstvenih usluga u ukupnom iznosu od 300,00€, koje nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju Partije utvrđeno je da veći broj primljenih faktura i ostalih akata nije zaveden u djelovodni protokol (ne sadrže arhivski broj, kao ni datum zavođenja dokumenta).

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti ulaznih i izlaznih akata internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja arhiviranih predmeta.**

Zapošljavanje

Revizijom je utvrđeno da Partija nije imala zaposlenih lica u 2018. godini, kao i da ne posjeduje Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta za obavljanje poslova u Partiji, već je organizaciona struktura, imenovanje i razrješenje organa Partije utvrđeno Statutom iste.

Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević